

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési é hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.</p>
---	--	---

A székely akció.

Köztudomásu, hogy a székelyek, valameddig* csak nagy államférfiakra hallgatott e derék nép, egyre rohamosabban sülyedt a nyomorba, holott nagy, világító lángoszlopaik egyre magasabba emelkedtek a hatalom, vagyon és dicsőség zennihjén.

Es a nép? . . .

Ki törődött volna azzal, hogy a székely népnek egyéb baja is van mint az oláh és szász nemzetiségi kérdés. Ez olyan hálás feladat, hogy szónoklati sikerekre bő alkalom kínálkozik.

Hála Istennek a kis emberekben is megmozdult a szív, miután a nagy székely hazafiak — tisztelet a kivételeknek — csak szónoklati sikerekre pályáztak vagy — stréberkedtek.

Bebizonyult itt is, az a régi igazság, hogy a nemzeteket nem a hideg fényű, magasan felemelkedett csillagok vezetik a boldogság és jólét áldásos ösvényei felé: hanem a társadalomnak azok a munkásai, akiknek forró szive, apostoli lelkesedése, mint a tűz hajtó ereje magával viszi előre, s mozdulásra kényszeríti a nagy tömegeket, a haladás útján.

Ezek a szerény emberek, akik eszméket, lelkesedést adnak, mozgásra kényszerítik a társadalmat, a nemzetet, rendesen hátra vonulnak a stréberék és szájhősök elől, akik már akkor rendesen élére sietnek a mozgalomnak, mikor az hatalommá nőtte ki magát.

Igy történt a székely kérdéssel is.

A székely föld nagy stréberjei nem méltatták figyelemre a székely nép panaszait, nevétek az Emke működését is: holott már a ruthének mentő akciója megindult a kis emberek szakadatlan agitációja folytán, amelyet Bethlen, Wekerle és főleg Erdélyi miniszterek rokonszenves figyelemmel kísértek és aztán hathatósan támogattak.

Össze állott tehát néhány lelkes erdélyi ember, akiknek szive a székely nép felé fordult. S ezek évek óta folytonos agitációt fejtven ki: ma már országos mozgalomná fejlődött ez a kérdés, hogy miként lehetne a pusztulásnak indult székely népet nemcsak a magyar kultúrájának, de a magyar nemzet számára is megmenteni.

Mert tisztán a magyarosítással nem lehet e kérdést megoldani. Az Emke vezetőit illeti meg a kezdeményezés dicsősége, mikor a magyar kultúra védelmére fegyverbe szólították a magyar birodalom hű fiait. Ámde néhány év múlva kétségtelessé vált — hogy kulturális téren tovább kell menni a magyarosításnál. Meg kell menteni a székely népet magát is az anyagi pusztulás örvényéből.

Es erre a nagyszabású dologra akar vállalkozni most mindenki, aki szerepet játszik Erdélyben, hogy előljárjanak a honmentés dicső munkájában — amelyet mások lelkesedése tett aktuális nemzeti feladattá.

A sok mentési munkálat közt nem utolsó az Emke felhívása sem, már csak ferde arányainál fogva is.

Az Emke ugyanis egész Erdély-országot meg akarja menteni könyöradományok útján és erre kibocsájtott néhány ezer drb gyűjtő ivot is. Csongrád, Tömörkény és Csanya is 50 drbot küldött — hogy könyöradományokkal megmentsek Erdély székely népét, posta fordul-tával.

Hát bizony sajnálatos dolog, komikusnak is lenne mondható — ha nem lenne olyan jellemző; hogy nem tartózkodnak ilyen mentési akciót ajánlani a székely nép javára.

Bizony, bizony a székely nép várhat sokáig, ha csak ilyen módon akarják a pusztulástól megmenteni.

Sokkal nagyobb szabású akció kell ide, mint adományok gyűjtése. A nagy vállalatok munkáinak és béreinek megosztása, továbbá a nagy bérletek felosztása indította meg a ruthén akciót, amely ámbár országossá lett, oly mélyreható kérdéseket érint, hogy még most sincs kimerítve e kérdés minden forrása.

Hiszen még csak odáig sem vagyunk, hogy az árlejtések gyűlöletes rendszerét — mint kést a bakó — ne helyezték az állam és hatóságok a munkások ellen. Mert hiszen ilyen módon a nagy vállalatoknál a nagy vállalkozók mellőzése — s a munkának közvetlen a munkásoknak kiadása csak fikció, üres beszéd.

Csongrádvármegye ebben a kérdésben előljár. Csongrádvármegye kormányzói pár napja, hogy el is

rendelték, miszerint egyik község-beli munkások a másik ellen ne engedessenek árlejtésre, hogy a munkadíjakat leverjék.

Ezt Erdélyben is lehetne követni, a kincstári telepeken, törvényhatósági utépitkezéseknél, s többet használna hosszú időre, mint a könyöradományok pillanatnyi segélye.

Azonban nincs kimerítve a nagybérletek felaprózása és nagyvállalatok munkamegosztása által sem a székely akció. Ami a ruthéneknél bevált, a székelyek közt annál többet is lehetne tenni.

Fel lehetne használni azt a csodálatos fejlettségű kézi ügyességet, amelyet a székely nép bir magában, mint kiaknázhatlan tőkét — kincset.

Erdély székely népe is több, kimerithetlen, nagyobb kincset bir bámulatos kézügyességében, mint aranybányáiban, mint bortermelő hegyeiben.

Épügy van a magyar alföld népe is, amely ma éheznek és rongyokban jár a buzakalászos rónák termésére támaszkodva, holott az angol és francia nép bőségével versenyezhetne, ha bámulatos kézügyességét, amelyet a francia, olasz, német világhírű művészek a legnagyobb magasztalással emlegetnek — fel tudná használni és értékesíteni.

Lám Csongrádmegye kormányzata a Tisza-Duna közti magyarság mentési akciójához a nagy bérletek, nagy vállalatok felosztása mellett egy újabb köteletség teljesítésével akar járulni.

Ipart teremteni! Az alföld magyar népéből, a világ legügyesebb kézi munkásaiból a magyar iparnak apostolokat teremteni.

Hiába beszélünk lelkes gyűjtő-iveken az országhoz, hiába szidjuk az osztrákokat közjogi sérelmeinkért, ha nem vehetjük fel velük a versenyt az ipar és kereskedelem terén, amelyek a modern hádviseles valódi harcsterei!

Az ipar ügyét országos vállalatá kell tenni. A magyar és székely nép kézi ügyességében rejlő óriási erőt, tőkét értékesíteni kell mint azt Japán teszi vagy Csehország: amelyeknek népei a világ legkitünőbb iparosai, holott a székely és magyar nép, kézi ügyességre nézve fölöttük állanak.

Hiszen látszik az, hogy a magyar faj itt ezen a téren, képességében

2. OLDAL.

nagyobb kincset bir — mint összes buzatermő földjei és aranybányái.

Mit kellene tehát tenni? Gyűjtő-
iveket bocsájtani könyöradományok
végett? Nem.

Réti Ferencz, a csongrádi szabad-
elvű párt elnöke azt az eszmét ve-
tette fel, hogy országos szövetke-
zetet kellene létrehozni az ipari
telepek létesítésére.

Ha egy országos szövetség, állami
támogatással létesül új gyárak
alapítására, új iparágak meghono-
sítására stb. és erre a célra rész-
vények aláírására felhívást bocsáj-
tana ki, úgy az eredmény nagyobb
lenne mintsem remélnők, mert a
külföldi tőke is felkeresné a ma-
gyart. Azt a magyart — aki nem
szitkozódik, nem buslakodik, nem
paradézlik, hanem végre észre tér
és — — iparkodik.

Ezzel menthetnék meg a székely
és magyar népet — nem könyör-
adományokkal és frázisokkal.

Dr. Hollósy.

— **A csongrádi petíció.** Csak nem fogy
ki Csongrád városa a szenzációkból, ám-
bár a petíció tárgyalása nem ígérkezik
valami érdekesnek. Hiszen ugyanis köztu-
domásu, hogy az egész választás rendben
folyt le s ha volt etetés-ítás, kortes cél-
ból, az nem a mi pártunkon volt. Azon-
ban mindezek dacára mégis sajnálni lehet,
hogy 3000 koronát kidobnak a kérvénye-
zők, ahelyett hogy jobb célra fordítanák
azt. A mi részünkről is nyíltan elismerjük,
hogy sajnálattal látjuk, miszerint nem tör-
téntek mindez ideig a pártok részéről
semmi közeledés, holott a békét hangoz-
tatták. Pedig Hegyi Antal az utolsó idő-
ben előnyösen kezdi megváltoztatni eddigi
modorát. Legalább utolsó idő óta úgy
látszik, hogy sokkal higgadtabban tár-
gyalja a közéleti dolgokat is, a községhá-
zán és szószéken mint pártvezér — kivéve
azokat a kirohanásokat, amelyeket a neki
nem tetsző főispán ellen tett. De hát ez
izlés dolga, valamint az is elfogultság volt,
hogy Mátéffy Kálmán főjegyzőben ő leg-
nagyobb ellenségét vélte látni, holott ép-
pen Mátéffy Kálmán mint főszolgabíró
volt az, aki a csongrádi szabadelvűeket
folytonosan fékezte és csitította a közbéke
érdekében, valahányszor Hegyiről volt
szó. Bizony, bizony, kár volt mindenki-
ben ellenséget látni, aki egyenes ember. Ez
különben a mi pártunknak is szól . . .

Tűzoltóink.

Általános a panasz tűzoltóságunk mai
szervezete ellen.

Legjobban bizonyítja ezt az a kérvény,
amelyet maguk a tűzoltók intéztek a köz-
ségi előljáróshoz. Ebben a kérvényben
maguk a tűzoltók mutatnak rá a tartha-
talan helyzetre. De hadd beszéljenek ma-
guk a tűzoltók, akiknek kérvényéből a
következőket közöljük.

*

Legfőbb oka lévén a tűzoltás hiányai-
nak a tűzoltóság mai önkéntes szervezete,
ehhez képest mély tisztelettel kérjük a
tek. képviselő testületet, a saját jól fel-
fogott érdekében arra, hogy az 1894. évi
70 közgyűlési szám alatt elfogadott vár-
megyei szabályrendelet 15, 18 és 40 §§.
alapján alakítsa meg a községi tűzoltói
intézményt s az eddigi önkéntes tűzoltói

költségeket a lakosság terhéről törölje a
költségvetésből. A községi tűzoltóság jö-
vedelme azt fedezni fogja, nem lesz szük-
ség pótdadók által beszerezni a tűzoltóság
költségeit.

Már eddig is sokat áldozott a község
pótdadók útján a tűzoltóság eltartására:
azonban éppen a leglényegesebb szükség-
letekre nézve sem áldozhatott a közönség
szerény viszonyai miatt.

Nevezetesen a tűzjelzés gyorsasága cél-
jából a toronyórség és laktanya órség te-
kintetében, nem lehetett a közgyűlés abban
a helyzetben, hogy többet áldozhatott
volna, mint amit tett. Hogy t. i. főpa-
rancsnoki állást szervezett (kinek paran-
csoljon, ha nincs tűzoltóság? Szerk.) be-
szerzett új vödöröket, lajtokat és vizipus-
kákat; a telephon útján összekapcsoltatta
a toronyörök szobáját a rendőrlaktanya-
val stb.

Mindezek a költségek most a községi
háztartást terhelik, holott ha a községi
tűzoltóságot létesítené a tek. képviselő
testület: úgy a városnak a szabályrende-
letileg megállapított jövedelemből és díjak-
ból több bevétele lesz mint ma. Akkor
alkalmazhat a főparancsnok mellé egy pár
fizetéses tűzoltót is, akik nappal is órsé-
gen legyenek, az éjjeli órséget pedig úgy
szervezheti, módja lesz reá, hogy éjjelen-
ként 10—10 fizetés nélküli tűzoltót min-
den éjjeli szolgálatért egy-egy korona
díjjal fizethetne.

Igy aztán a torony örök éjjeli őrszol-
gálatát is az éber laktanya órség 1/4 órán-
ként a telephonnal ellenőrizheti, a tűz-
oltóságot pedig az ellenőrző órával is lehetne
ellenőrizni.

Másrészt pedig, hogy ne terheltecsék
Csongrád községe pótdadóval, nemcsak
aziránt kérelmezünk, hogy a községi tűz-
oltóságot létesítse a tek. képviselő testület,
hanem mondja ki határozatilag, miszerint
mértányosnak tartja, mikép a tűzoltás költ-
ségeihez járuljanak hozzá a biztosító tár-
sulatok is, mivel ha a tűz elterjed, öt-tíz
épületre, a biztosító társaságoknak ötszö-
rös, tízszeres kárunk van; holott a város
lakossága közt 20,000 részre oszlik meg
a kár.

Ennélfogva szólítsa fel Csongrád község
előljárósa az összes hazai biztosító tár-
sulatokat arra nézve, hogy nyilatkozzanak,
mily kedvezményben részesítenék a várost
olcsóbb díjtételek és gyorsabb fizetés által,
oly előnnyel szemben, ha viszont a város
is kötelezné magát arra, hogy összes há-
zaira és felszereléseire nézve kötelezővé
ténne a biztosítást, a polgárok helyett a
város állana jót a fizetési késedelemért,
s egy társulatnál biztosítaná az egész város
területén levő házakat.

*

Ezekben vázolunk a kérelem említésre
méltó pontjait.

Reméljük, hogy a közbiztonsággal kap-
csolatban a tűzbiztonsági kérdést is napi
rendre tűzi a közgyűlés: mert a rendőr-
ség is tarthatatlan állapotban van.

UJDONSÁGOK.

— **Gyűlés a vármegyén.** Csongrádvár-
megye törvényhatósági bizottsága Szen-
tesen 1902. évi február hó 14-én d. e. 10
órákor rendes közgyűlést tart. Dr. Cicat-
ricis Lajos alispán úr a 61 tárgyat tartal-
mazó tárgysorozatot már szét is küldette.
Valószínű, hogy a közgyűlés 1 napnál
többet nem vesz igénybe.

— **Sóhlya bácsi meghalt.** Fekete zászlók,
melyek a községházán és a község
közintézetein lengettek, azt jelentették,
hogy ismét egy tevékeny férfiú életét
oltotta ki a halál fagyos keze. Innen-onnan
már 42 éve, hogy Sóhlya Antalt, akkor
még Csongrád város képviselő testülete
boldogult Kmet Lajos helyett r. kath.
kántorra választotta. 42 év óta élt közöt-
tünk, életének legnagyobb részét a köz-
ügyeknek szentelte. Dacára annak, hogy
a 48-as és függetlenségi párt zászlója alá
tartozott, nem a demagógiában találta örö-

mét, hanem az intelligenciával válvette
működött községünk kulturájának fejlesztésében.
Működése alatt létesített minden
kulturális intézmény részben nevéhez fű-
ződik. Tevékenysége közepette érte a leg-
nagyobb csapás, mi csak embert érhet, a
tökéletes ideg benuulás. Nyolcz év óta élő-
nalott volt, ki az ágyat el nem hagyhatta.
Lassanként elvesztette szellemi világát,
látó és halló képességét. Családja nagy oda-
adással és önfeláldozással ápolta súlyos
betegségében. A legutóbbi időket leánya
Hornik Károlyné és veje Hornik Károly
körébe töltötte. Itt érte a f. hó 5-én reg-
gel 7 órákor a jótékony halál a sokat
szenvedett öreget. Halála gyermekeit:
Sóhlya Gyula főjegyző urat és családját,
Farkas Béláné szül. Sóhlya Ilonát és férjét
Farkas Béla polg. isk. igazgatót és csa-
ládját, Sóhlya Ilona férj. Hornik Károly-
né és férjét Hornik Károlyt és gyerme-
keit borította gyászba. Temetése a f. hó
7-én reggel ment végbe a legnagyobb
egyházi gyászpompával. A temetésen nagy
számú rokonain, ismerősein és barátain
kívül résztvettek tisztelői vallás és kor
különbség nélkül, hogy osztozzanak gyer-
mekei, és rokonai fájdalmában és gyász-
ban. Áldás és béke hamvaira.

— **Ki lesz a kántor?** Boldogult Sóhlya bácsi halá-
lával megüresedett a helybeli r. kath. kántor állás is.
Amennyiben a csongrádi r. kath. kántori állás egyike
Magyarország legjobban javadalmazott és legjövödel-
mezőbb kántori állásának, el lehet képzelni, hogy pá-
lyázó széles e hazának minden részéből akad, még
pedig nem is egy-kettő. A r. kath. kántort nálunk a
községi képviselő testület választja. Azonban mint
tudva van, a községi képviselő testületben sokan van-
nak kik nem r. kath. vallásúak. Többeknek az a né-
zete, hogy amennyiben a községi közgyűlés van jo-
gosítva kántort választani, hát e szerint annak minden
egy tagja vallás különbség nélkül szavazásra jogosít-
ott. Mások pedig, úgy azok közt mi is, abban a né-
zetben vagyunk, hogy amennyiben a r. kath. egyház
érdekéről van szó, hát csak a r. kath. vallású köz-
ségi képviselők vannak jogosítva r. kath. kántort vá-
lasztani. Különbön akár mint is áll a dolog, úgy az
izraelita, mint egyébb más vallású nem r. kath. köz-
ségi képviselő testületi tagok már előre elhatározták,
hogy még az esetben is, ha joguk lenne szavazni,
tartózkodni fognak a szavazástól, amennyiben elisme-
rik azt, hogy ez az ügy kizárólag a r. kath. hívők
ügye és érdeke.

— **Közgyűlések.** A csongrádi «Casinó
egylet» a f. hó 16-án a «Csongrádi fo-
gyasztási és értékesítő szövetkezet» pe-
dig a f. hó 23-án tartja meg éves rendes
közgyűlést.

— **Pályázat orvosi állásra.** Mint tudva van, dr. Bor-
sos János halálával megüresedett a községi alorvosi
állás. Az is tudva levő, hogy a csongrádi alorvosi
állás nagyobb jövedelemmel van összekötve, mint a
községi főorvosi állás. Mert, mint lapunk hírdetési
rovatában látható, Tasnády Imre járásunk főszolga-
birója a községi alorvosi állásra pályázatot kihirdette.
Ez alkalommal felhívjuk a pályázni szándékozókat fi-
gyelmét.

— **Mit csinálnak a nyáron?** Sok mindent csinálhat-
nak ugyan, de hogy sok helyen jégbe hűtött sört és
spritert nem ihatnak, a már valószínű. Néhány ven-
dégélő gondoskodott ugyan a multkor jég hordásról, de
a legnagyobb része a vendégülösöknek és mézáró-
soknak, Pató Pál módjára gondolkodott, ki is mindenre
azt mondotta: «Majd rá érünk arra még». A város-
hái jégverem egyike tele van ugyan még tavalyi jéggel
— de a nagyobb jégveremben nincs és így: ha
csak a csorbát től nem hoztatnak jéget, hát úgy a t.
előljárósa tagok, mint a községi tisztviselők legfeljebb
csak kutvizben hűtött sört, — vagy pardon! vizet
ihatnak. Különbön a nyolczvanas évek elején megör-
tént már egykor, hogy a Tisza márczius 1-ső napjai
után is belagott másodsor, még pedig úgy, hog-
márczius 15-én szekérral is lehet rajta közlekedni.
Reményleni tehát egész márczius 15-éig, még mindig
szabad.

— **Megőrült lelkész.** A Budapestnek távi-
ratozzák Szentestől, hogy Pandovics Döme
görög-keleti lelkész megőrült. Pandovics
azzal vont magára a figyelmet, hogy
nem ép elméjű. Egyik beadványában be-
jelentette, hogy 10.000 emberrel körmenet-
tet akar tartani Szentesen. Egy másik
beadványban elmondta, hogy márczius
15-én a Rákos mezején országgyűlést fog
tartani és kikiáltja Magyarország függet-
lenségét. E beadványok arra indították a
polgármestert, hogy a városi főorvossal
megvizsgálta elmeállapotát. A főorvos
csakhamar megállapította, hogy Pandovics
megőrült. Este már dühöngeni is kezdett
és a templomszolgát megtámadta. A ren-
dőrseg erre Budapestre, elmeagyógyintézetbe
vitte a lelkészt, lakását zár alá vették és
az esetről táviratilag értesítették az aradi
görög-keleti püspököt.

— **Követésre méltó példa.** Azt mondja a szegény ember, hogy az Isten nagy telet, vagy szegény embert ne teremtett volna. Hát bizony nehéz a szegény embernek kitelelnie! Nehéz, különösen akkor: midőn a búza ára felmegy. Az idei tél folyamán pedig a búza ára 6 forintról 10 forintra szökött fel. Nagy nehezen várták hát a munkások, hogy munkára meheszenek, azonban ajánlat nem érkezett. Végre a múlt hét végén akadt egy vállalat, csak-hogy az volt a baj, hogy innen csak 10 munkást vittek volna magukkal, már pedig 100 munkás sovárgott a munka után. Mit tettek hát azok az állami és társadalmi rendet felforgatni akaró cucilisták? Fogták magukat és sorsot húztak a munkára. Ebbe aztán szó nélkül beleegyeztek. Hasonló esetben úgy jártak volna-e el azok, akik magukat jó keresztény állampolgároknak tartják?

— **A vásárhely—makó—szentmiklósi vasut** ügyben, mint a Szegedi Napló írja folytatólag e hó 4-én tartották meg a kereskedelmi miniszteriumban az engedélyezési tárgyalást, mely teljes sikerre vezetett. A tárgyaláson **Mándy Lajos** kereskedelemügyi miniszteri osztálytanácsos elnökölt. A tárgyalások során megállapították, hogy a vasut a vásárhelyi nagy állomástól kiindulól, a Dillinka előtti tér keresztül-metszésével, a makói országot baloldalán halad s Katraszálon megállóhelyvel, Szikáncson személy- és teherrakodó állomással fog birni s onnan Makón, Apátfalván, Szerb- és Németcsanádon át befut Nagy-Szent-Miklóstra, ahol csatlakozást nyer a temesvári vonalhoz. A vasutépítés kilométerenkint, beleszámítva a műszaki felszerelés és marosi áthidalás költségeit is, 77,000 koronába kerül s így az összes építési költségek 3.736.000 koronát igényelnek. Ezen összeghez az érdekeltség 1670.000, a kereskedelmi miniszterium postaszállítás címén 240.000, rendkívüli államszegély címén 365.000, a pénzügyminiszterium 500.000, és az államvasutak igazgatósága 150.000 koronával járulnak hozzá, azzal a kikötéssel azonban, hogy a hozzájárulás arányában törzsrésvényeket kapnak. A kereskedelmi miniszter megbízottja ígéretet tett arra vonatkozólag, hogy a vasut építésének engedélyezése tárgyában a törvényjavaslatot még husvét előtt benyújtják a képviselőházhoz, hogy az építkezés legalább a vásárhely—makói részen még a tavasszal kezdetét vegye. Az építkezést tudvalevőleg Pallós Armin vállalkozó fogja végeztetni a fentebb említett összegért.

Irodalmi Értesítő. A Lampel-Wodianer udvari könyvkereskedő cég (Budapest, Andrassy-út 21. sz. a.) kiadásában és szerkesztésében Irodalmi Értesítő címmel új havi szemle indult meg, a melynek célja állandó érintkezést létesíteni a könyv-vásárló közönség és a könyvkereskedelem között. Az új lap élénk tartalma, változatosága és alaposága a legjobb tájékoztató mindazok számára, a kik a könyvek iránt érdeklődnek. A lap képeket és mutatványokat közöl a cég kiválóbb kiadványai-ból. Tanszer rovatában a tanszeripar újabb fejlődését ismerteti. Különböleg rovatában az érdekesebb irodalmi híreket csoportosítja és Könyvesház címmel a magyar, német, francia és angol könyvészeti adatokat közli. Különösen ez a rovat az, a mely irodalmunkban hűzaggóttó és az új lapnak általános érdeket ad. Közli az új lap a zeneművek bibliográfiáját is. A cég kívánatra minden érdeklődőnek ingyen megküldi a lapot.

Új babfajok. Közép-Amerikának, a mely sokat áldoz az összes gazdasági termelvények javítására, már számtalan jó, hasznos és javított terményt köszöhetnek, melyek átjutottak a kontinensre és most itt a leg-hasznosabb tenyésznövények közé tartoznak. Jelenleg a bab is nagyon meg lett javítva az amerikai Lima-vagy yajbab által. Ezen babfaj sokban eltér a mai európai babjainktól. A Lima-babot nem élvezik hüvelyestül, hanem csak a magját — nyá-

ron friss (félérett) állapotban, télen pedig szárazon. A babnak tudvalevőleg nagy a tápértéke, de még nagyobb a Lima-babé. A mi babjainknak tenyésztése mindenkor érdemes, az amerikai Lima-bab még bő-terműebb és jobbízű, úgy hogy ezen bab tenyésztése minden körülmények között felette ajánlatos. A Lima-bab úgy magas (karó), mint alacsony (bokor), Mühle Vilmos temesvári cég új bevezetése és ott kapható.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon barátaink, jóakaróink, kik felejthetetlen édes atyánk elhunyt alkalmából bánatunkat igaz részvétükkel enyhíteni kegyesek voltak, fogadják ez uton hálás köszönetünket.

Csongrádon, 1902 évi február hó 8-án.

Sóhtya Gyula.

Sóhtya Ilona Farkas Béláné.
Sóhtya Jolán Hornyák Károlyné.

Közgazdaság.

Utmutatás

a helyes szüreteléssel kapcsolatos jó borkezelésre és a beteg borok meggyógyítására.

(Folytatás.)

Háziasítás.

Borelegyítés vagy háziasítás alatt azon nevezetes munkát értjük, midőn különböző minőségű borainkat olyan arányban keverjük össze egymással, hogy a keverés által előállított bor a fogyasztó közönség igényének vagy a kereskedő által kívántnak megfelelően. A háziasítás célja tehát a különböző borok összekeverése által a keresletnek megfelelő egyöntetű bort előállítani.

A közönséges izlésnek megfelelő bor előállítása már a kereskedő dolga, aki ezen célból nemcsak egy évi és egy fajú, hanem gyakran több évi, különböző vidéki és fajú borokat is összekever, hogy a fogyasztó közönség izlésének megfelelő bort tudjon adni.

A termelő borát úgy elegyítheti célszerűen, hogy az ugyanazon évi különböző minőségű de nem faj-borokat annyi egyenlő részre osztjuk föl, ahány edénybe lesznek azok lehúzva. Az edényeknek persze akkoráknak kell lenniök, hogy az elegyítendő borok bele-férjenek és lehetőleg egyenlő nagyságúaknak is. Ha valamelyik edény kisebb a többinél, akkor az egy másik akkorával veendő egynek, amelyvel együtt az a többi rendes nagyságának megfelelő s a rájuk eső része az elegyítendő boroknak a két kisebb edénybe aránylagosan osztandó el. Arra természetesen figyeljen a termelő, hogy valamelyik nagyon silány borának a nagyobb tömeget tevő jobbához való keverése által azokat el ne rontsa, azaz, csak hibátlan borokat elegyítsen össze.

Borokat háziasítani csak akkor szabad, ha azok már teljesen megtisztultak és megérték.

Derítés.

A negvedik ászokolási munka a derítés alatt azon pincze munkákat értjük, melyeknek keresztül vitele által a borban levő azon idegen anyagokat, melyek sem az erjedés, sem a fajtás alkalmával nem váltak ki belőle, abból eltávolítjuk és így megmenthetjük borunkat azok káros befolyásától.

A derítés célja:

1. hogy a borban levő, le nem ülepedett anyagokat abból lecsapja s az által annak állandóságát biztosítsa és mint mondani szokás, azt ragyogó tükrűvé tegye, mert a homályos, tükrönélküli bort a jobb izlésű fogyasztó meg nem veszi;
2. hogy a vastagabb, kövérebb borokat vékonyabbá, a sötétebb színesebb borokat világosabbá tegye;
3. hogy a borokat zamatosabb, illetve tisztább zamatúvá tegye, mert a nyálkás

részek a zamatot is kötve, mintegy beburkolva tartják.

Van erőművi, vegyi és melegítés általi derítés.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

ÖZV. CSERNA GYÖRGYNÉ templom-utcai 13-dik számú házában egy **2szobás** utcai lakás összes mellék helyiségekkel április 24-től kiadó. Értekezhetni lehet ugyanott a tulajdonosnál.

Kiadó lakások.

Ujszászi János építőmester Szarvas-utca 66-dik számú házában a következő lakások kiadók: **1 utcai lakás 2 szoba, konyha, éleškamra és kamra; 1 udvari lakás 2 szoba, konyha, éleškamra és kamra; 1 üzlethe-lység, lakószoba, konyha, kamra és pincze** Szt.-György naptól haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni lehet Ujszászi István takarékpénztári szolgáival, vagy levél útján Félegyházán a tulajdonossal.

Nagyméltóságú **Örgróf Pallavicini Sándor úr Mindszent-Algyői hitb. Uradalma**

Magyar-Alföldi gulyatenyészetéből

17 drb 3 éves tenyészbika van eladásra felállítva.

A bikák megtekinthetők az uradalom **mindszenti** gazdaságában Mindszent vasútállomástól 5 percz távolságban, hová megkeresésre kocsii küldetik.

Árak 400-tól 700 koronáig.

Csongrád-Sándorfalva 1902 február hó.

Urad. Főintézőség.

Czimbalom

hegedű, fuvola, vagy bármily nemű hangszer tanítását — kotta szerint, vagy annélkül — elvállalom.

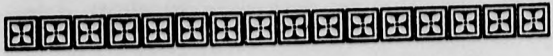
A tandíj havonként 10 korona, az órák száma hetenként három.

Czimbalmot is hangolok 2 koronáért.

Lakás II. ker. Zöldkert-utca 1. szám.

Tisztelettel

SERESS ANTAL
a helybeli gyermekzenekar karnagya.

Csongrádvármegyei szűkségi bizottságától.
1. sz./szüks. biz. 1902.

Hirdetmény.

Csongrádvármegye hajdúi és tisztí legényeinek 1902. évi ruha és csizma illetményét képező: 15 darab mente, 15 darab atilla, 15 darab nyári magyar nadrág, 15 darab téli magyar nadrág, 15 darab zubony vászomból, 15 darab vászon nadrág, 15 darab sapka, — továbbá 15 pár új és 15 pár fejelés csizma elkészítésére és szállítására ezennel zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

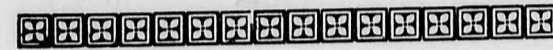
Felhivatnak a vállalkozni kívánó iparosok, hogy zárt írásbeli ajánlataikat alóírotttnál 1902. évi február hó 18-án d. e. 10 óráig nyujtsák be, amikor az ajánlatok elbíráltatni fognak.

Megjegyeztetik, hogy a posztó és lényegesebb anyagok csupán hazai gyártmányok lehetnek; a minta az ajánlatokhoz csatolandó s beszerzési forrása úgy az ajánlat benyújtásakor, mint az illetmények átvételénél igazolandó.

Az ajánlatok a ruhaneműekre és a csizmákra külön adandók be; mértékveteli díj külön fel nem számítható.

Szentesen, 1902. február hó 3-án.

Mátéffy
vm. főjegyző,
biz. elnök.

640/902. szám.

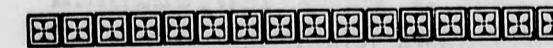
Pályázati hirdetmény.

Csongrádvármegye csongrádi járásába kebelezett Csongrád nagyközségben elhalálozás folytán megüresedett községi alorvosi állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi 1. t.-cz. 9. §-a, illetve az 1876. évi XIV. t.-cz. 143. §-a alapján felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb folyó évi február hó 28-ig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása 600 korona évi fizetés s a vonatkozó szabályrendeletben körülírt díjak; megjegyzem, hogy a község képviselő testülete f. évi 14. számú határozatával a szabályrendeletnek az alorvos köteleiére és díjaira vonatkozó rendelkezését olyként módosította, hogy az alorvos köteleiégei és az azok után szedhető díjak egy részét a községi fő- és alorvos között megosztotta. Ezen módosítás törvényhatósági jóváhagyás után 1903. január 1-én lép életbe.

Csongrád, 1902. január hó 28-án.

Tasnády Inre
főszolgabíró.

Szőlőoltványok
szőlőültetvényekben
A legkiválóbb 42 bor- és csermegyfajokban fajtájában, teljes jóállásban.

Élőkerítés.
Gyökerezésű csermeték és magvak.
Uradalomnak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Országos díjazás, a legkiválóbb csermeték és magvak.
Melyből az egyik a korábbi csermeték pár év alatt, rendkívül csodálatos eredménnyel, melyen nemcsak ember, de semmilyen állat, még az apró nyúlak sem alóhatnak át. Minden rendelkezéshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékelve. Kér csermeté 200 méterre. — Ár 6 frt.

Diócsemeték.
Országos díjazás, a legkiválóbb csermeték és magvak.
Melyből az egyik a korábbi csermeték pár év alatt, rendkívül csodálatos eredménnyel, melyen nemcsak ember, de semmilyen állat, még az apró nyúlak sem alóhatnak át. Minden rendelkezéshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékelve. Kér csermeté 200 méterre. — Ár 6 frt.

Számos tenyenyomatú **árjegyzék** ingyen és bérmentve kaphatók minden rendelés mellett. Az árjegyzékben kívül meg van egy olyan könyv is, amely az azonos ínyen és bérmentve kapható, mely a nyúlakról és a ház, vagy csárdák és annak tartalmát hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdaság vagy szőlőültetvények egyaránt. Így még azoknak is igen érdekes az áll. áll. rendelés mellett nem csak a nyúlak, mert benne számos oly képmények találhatók, melyek mindenkinek nagy hasznát tesznek. Cím: **Érdekes áll. áll. szőlőültetvény-telep. Nagy Kágya, a p. Szőlőültetvény-telep.**

Egy öreg ember titka.

Igaz történet az életből. — Elbeszéli: **ifj. Szabó István, Pakozd.** (Utánnymás tilos.)

Jó emberek!

Nincs a világon drágább kincs a jó egészségnél. Sajnos, amikor aztán beteg az ember, nem leli meg a betegségére való orvosságot.

Én is 6 évig betegkedtem és mindenféle orvosságot hiába próbáltam. Végre egyszer csak olvasok egy újságban **Fellernek Elsa Fluid-járól**, melyet **Stubica**-ban készítenek. Na, gondoltam magamban kipróbálom ezt a szert is. Rendeltem próbára egy tuczatot és mondhatom nektek, jó barátaim: 6 évig nem tudtam járni a **köszvénytől** és a **lábzsugattásaim** miatt és aludni se tudtam. Tíz napig kentem magamat **Feller-féle Elsa Fluid**-dal és olyan egészséges lettem, mint a makk. Minden szomszédom, ségorom és komám jött nézni, hogy milyen csodálatosan hat ez a szer, amely segített rajtam.

Mindnyájan tudták, hogy rendeltem még az Elsa-Fluidból. Eljön hát hozzám Mihály szomszédom, akinek **forrása** van a fejében, **hideg teli** és keze, lába és dereka fáj. Adok neki egy üveggel az Elsa Fluidból és három nap alatt meggyógyult. A Pista is eljött a malomból, hogy adjak neki az Elsa-Fluid csodaszert, mert a felesége **köhög** és **szurást, nyitálást** érez az oldalában. Képzelték csak jó emberek, két nap múlva az Elsa-Fluid teljesen segített rajta.

Éppen Józsefnapkor jön a nagymajori kofa és meséli, hogy a gyermeke folyton hány, meg görcsöt érez a hasában és egyre sir, nem tudja szegény asszony mihez fogjon. Már összeszedett egy fél patikát és a vén asszonyok is mindent kipróbáltak már a gyermekem, de hiába. Elolvastam hamar azt az utasítást, mely a **Feller-féle Elsa-Fluid** mellé van csomagolva és nézem nincs-e segítség a gyerek bajára, s csakugyan van erre a bajra is: tíz csöpp az Elsa-Fluidból tejben, azután bekenni Elsa-Fluiddal a gyerek hasát és ez okvetlenül segít. Adok hát egy flaskóval az asszonynak és mondom: No csak ne buslakodjék lelkem, ami ebben a leírásban meg van írva, az igazság,

de ha hasznát a szer, két üveggel kell visszadnia egy helyett. De azt megmondom, hogy ha **igazi Feller-féle Elsa-Fluidot** akar, akkor világosan és olvashatóan írja meg: **Feller V. Jenő** gyógyszerter, **Stubica templom-utca** (Zágrábmegye).

Olesó is ám ez a szer: **12 üveg 1 korona** és a postát is a patika fizeti. A gyerek még aznap este meggyógyult és a kofa örömeben 20 üveg Elsa-Fluidot adott vissza 1 hét múlva.

A községben minden ember hallotta ezt az esetet és mindenki rendelt **Elsa-Fluidot**.

Voltam a Jóska lakodalmán is a farsangban és örömmel telt benne, mikor hallottam, amint az emberek meséltek a **Feller-féle Elsa-Fluidról**. Az egyiknek a gyermekét meggyógyította a forró reszketegségtől, a másikat **galandfegyertől**; **hasmenés** ellen, **fogfájás** ellen; **viszketeg, sömör, orbáncz, sebek, göcsök, gyomorfájás, rossz emésztés, hányinger, májba, szédülés, sápkor, váltó láz** és **gyöngyesség, idegesség** stb. ellen használt nekik kitűnően az Elsa-Fluid. Az egyik vért hányt, neki is segített, egy öreg szomszéd majd hogy el nem vesztette a szemvilágát és most olyan jól lát, mint egy gyerek. Ezek szerint hát mindenre jó szer volt a **Feller-féle Elsa-Fluid**. Még az ökröknek és a disznóknak is használt; mert mikor nem kellett nekik a takarmány, a gazdáik beadtak nekik Elsa-Fluidot és mindjárt ettek.

Mondhatom, jó emberek, **ez az egyetlen orvosság, mely mindenre használ** és mindenféle betegséget meggyógyít. — Hogy valádít kaptatok, irjatok pontosan ezen címre:

Feller V. Jenő gyógyszerter
Stubica templom-utca (Zágrábmegye.)

Kívánom, hogy mindenkinek, aki rendel, olyan jól szolgáljon mint nekem.
Az Isten áldjon meg benneteket.

A valódi **Feller-féle Elsa-Fluid** az egészségügyi hatóság által megvizsgálva és jóváhagyva. A berlini, római, londoni, párisi és nizzai kiállításokon aranyéremmel tüntették ki. Csak akkor valódi, ha minden üveg az «Elsa» védjeggyel van ellátva.

Nemcsak betegek, hanem egészségesek is rendelik, mert az idegek erősítésére, az arcbőr üdítésére és szépítésére, a fej mosására, korpa és hajhullás ellen és ezenkívül mint kitűnő szobailatot is használják.

Egy tuczat (12 üveg) postán szállítva 5 kor., 24 üveg 8.60 kor., 36 üveg 12 kor. 40 f., 48 üveg 16 kor. bérmentve, utánvételt vagy a pénz előzetes beküldése után. — **Aki másodszor rendel, minden 12 üveghez 1 üveget ingyen kap.**

Törv. védve.

Védjegy.

Postán, vagy a pénz előzetes beküldése után bérmentve küldi az egyedüli készítő:

FELLER V. JENŐ
gyógyszertára **Stubica** templom-utca (Zágrábmegye.)
Főraktárak Budapesten:

Török József gyógyszerterében, VI., Király-utca 12.
Dr. Egger-féle «Nador» gyógyszerterében, Váci-körút 17.
Zoltán Béla gyógyszerterében, V., Nagykorona-utca 23.

Ki egészségésretti, rendelje csak a **Feller-féle «ELSA-FLUID»** csodaszert.
Juhász István, Dunaföldvár.

Kitüntetve az 1900. párisi világiállításán aranyéremmel. (Hangszerekért legnagyobb.)

STOVASSER J.
cs. és kir. udvari hangszergyáros
a javított tárogató feltalálója,
Budapest, II. ker. Lánchíd-utca 5. szám
saját hazában (a kereskedelmi miniszterium mellett).
Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Hegedűk vonóval	3 fttól 15 frtig
Mesterhegedűk vonóval	15 fttól 300 frtig
Gordonkák vonóval	8 fttól 150 frtig
Nagy bőgők vonóval	28 fttól 100 frtig
Fuvolák	2 fttól 100 frtig
Szárnykürtök, trombita, helikon stb.	12 fttól feljebb
Czimbalmok	35 fttól 300 frtig
Rákoczy-tárogatók	30 fttól 60 frtig

Elpusztíthatlan kitűnő **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8, 10 fttól erős hangú — 80 frtig.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Nyomatott Weisz Márk könyvnyomdájában Csongrádon 1902.